

Asia: VN/3528/2021

Lausuntopyyntö mietinnöistä koskien yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta

Velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jolla yhdenvertaisuussuunnittelovelvollisuus ja yhdenvertaisuuden edistämisen velvollisuus laajenisivat koskemaan varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia?

Kannatamme ehdotusta.

On tärkeää, että varhaiskasvatuksessa kohdellaan kaikkia lapsia yhdenvertaisesti. Yhdenvertaisuustyön tulee olla varhaiskasvatuksessa suunnitelmallista ja pitkäjänteistä sekä työlle tulee osoittaa resursseja. Myös perheiden yhdenvertainen kohtelu ja perheiden moninaisuuden huomioiminen ovat tärkeitä. Yhdenvertainen kohtelu edistää lasten turvallista kasvua ja tukee mielenterveyttä. Puutteet yhdenvertaisuudessa ja syrjintä puolestaan heikentävät lasten hyvinvointia. Yhdenvertaisuuden edistämisessä tulee huomioida myös lasten osallisuus ja yhteistyö huoltajien kanssa.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, että kunta vastaisi siitä, että sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille laaditaan toimipaikkakohtaisen suunnitelman sijaan yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa yhteiset yhdenvertaisuussuunnitelmat?

Ei kommentoitavaa.

Häirintä

Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien häirinnän määritelmän muuttamista siten, että se sisältäisi myös ihmisryhmään kohdistuvan häirinnän?

Kannatamme ehdotusta.

On tärkeää, että häirintään voidaan puuttua myös sen ollessa yleisempää kuin yksittäiseen ihmiseen kohdistuvaa. Esimerkiksi sosiaalisen median ja julkisten tilojen häirintään tulisi voida puuttua.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan lakiin kirjattaisiin, että varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjän menettely on syrjintää, jos ne laiminlyövät puuttua tiedossaan olevaan häirintään?

Kannatamme ehdotusta.

Sekä kasvatuksessa että koulutuksessa tulee puuttua syrjintään sen ehkäisemisen lisäksi. Vahvempi juridinen velvoite parantaisi lasten ja nuorten oikeussuojaa edellyttämällä häirintään puuttumista. Opiskeluyhteisöissä koettu häirintä heikentää nuorten mielenterveyttä. Häirintään puuttumisen velvoite tukee turvallista kasvua ja kehitystä sekä edistää mielenterveyttä.

Asian vieminen lautakuntaan ilman yksilöityä asianomistajaa

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutettu tai yhdenvertaisuutta edistävä yhteisö voisi viedä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan myös sellaisen syrjintää tai vastatoimia koskevan asian, jossa ei ole yksilöitävissä tiettyä asianomistajaa?

Kannatamme ehdotusta.

Myös yleisempi ryhmään kohdistuva häirintä on uhka kyseisen ryhmän jäsenten mielenterveydelle. On hyvä, että häirintää voidaan puuttua, vaikka se kohdistuisi laajemmin kuin yksittäisiin henkilöihin.

Kohtuulliset mukautukset

Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien kohtuullisia mukautuksia?

Ei kommentoitavaa.

Hyvitys

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voisi määrätä hyvitystä?

Ei kommentoitavaa.

Ehdotuksen mukaan sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalla että käräjäoikeuksilla olisi toimivalta määrätä hyvitystä. Lautakunnan ja tuomioistuinten toimivallan jaosta säädettäisiin laissa. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien käräjäoikeuksien ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivallan jakoa hyvitysasioissa?

Ei kommentoitavaa.

Ehdotuksen mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan menettelyssä noudatetaan asian käsittelyn ja selvittämisen, suullisen käsittelyn ja oikeudenkäyntikulujen osalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa

annetun lain säännöksiä ja näihin liittyviä julkisuussäännöksiä ja muilta osin täydentävästi hallintolakia. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa noudatettavaa menettelyä hyvitysasian käsittelyssä?

Ei kommentoitavaa.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan hallintotuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa voitaisiin vahvistaa ratkaisuksi sovinto hyvitysasialla koskevalta osalta?

Ei kommentoitavaa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä koskevat muutokset

Mitä mieltä olette ehdotuksista koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä (esim. jaostojen kokoonpano, vahvennettu jaosto, asian tutkimatta jättäminen, sidonnaisuusilmoitukset)?

Ei kommentoitavaa.

Esityksen vaikutukset

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetuilla muutoksilla olevan?

Ehdotetut muutokset tukisivat mielenterveyttä edistämällä yhdenvertaisuutta ja vähentämällä syrjintää. Eryityisesti ehdotetut muutokset edistäisivät lasten ja nuorten turvallista kasvua ja mielen hyvinvointia.

Muut huomiot esityksestä

Onko teillä muita huomioita esityksestä?

Ei kommentoitavaa.

Yleiset huomiot esityksestä

Yleiset huomionne työelämän alajaoston esityksestä

Työelämän syrjintä heikentää mielenterveyttä ja yhdenvertainen kohtelu edistää mielenterveyttä. MIEELI ry:n mielestä työsyrynnän oikeudellisia keinoja tulisi vahvistaa. Työssä tapahtuvan syrjinnän oikeussuojakeinot tulee olla yhtä vahvoja kuin muilla elämänalueilla. Työelämän osalta tarvittaisiin matalan kynnyksen valvontaviranomainen. Työelämässä tulisi tehdä yhdenvertaisuuden edistämistyötä, ehkäistä syrjintää sekä puuttua syrjintään nykyistä vahvemmin. Syrjintä ja epäyhdenvertainen kohtelu työelämässä heikentävät työntekijöiden mielenterveyttä.

Työnantajan velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta (7 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa täsmennetään mitä työnantajan tulee ottaa huomioon arvioidessaan työpaikan yhdenvertaisuustilannetta?

Ei kommentoitavaa.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuussuunnitelman tulisi jatkossa sisältää myös työpaikan yhdenvertaisuuden arvioinnin johtopäätökset?

Ei kommentoitavaa.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävät ja toimivalta (19 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi oikeus antaa lausunto työsuojeluviranomaisen käsiteltävänä olevassa asiassa (22 §:n tarkoittamissa tapauksissa)?

Ei kommentoitavaa.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi mahdollisuus toimia ulkopuolisena asiantuntijana työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvassa asiassa?

Ei kommentoitavaa.

Työsuojeluviranomaisen tehtävät ja toimivalta (22 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen valvontatoimivaltaa täsmennetään koskemaan työelämää?

Ei kommentoitavaa.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomaisen on varattava yhdenvertaisuusvaltuutetulle tilaisuus lausunnon antamiseen asioissa, joilla on yhdenvertaisuuslain tulkinnan kannalta merkitystä?

Ei kommentoitavaa.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomainen voi lain tulkinnan kannalta merkittävässä yksittäistapauksessa käyttää apunaan yhdenvertaisuusvaltuutettua asian selvittämisessä?

Ei kommentoitavaa.

Mitä mieltä olette työsuojeluviranomaisen tiedonvälitykseen liittyvistä ehdotuksista?

Ei kommentoitavaa.

Kehotusmenettelyn laajentaminen (työsuojelun valvontalaki 13 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen kehoitusmenettelyä laajennetaan koskemaan myös työnantajan velvollisuutta arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta (7§:n 1 momentti)?

Kannatamme ehdotusta.

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetun toimivaltaa tulisi laajentaa kaikkiin työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, miten ratkaisisitte yhdenvertaisuusvaltuutetun ja työsuojeluviranomaisen päällekkäiseen toimivaltaan liittyvät kysymykset?

MIELI ry kannattaa sitä, että yhdenvertaisuusvaltuutetun toiminta olisi rinnakkaista työsuojeluviranomaisen kanssa. Matalan kynnyksen yhteydenotto tulisi olla mahdollista myös työelämään liittyvissä asioissa.

Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa tulisi laajentaa työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, mitkä työelämäasiat soveltuisivat lautakuntakäsittelyyn?

Ei kommentoitavaa.

Vaikutusarvioinnit

Yleiset huomionne esityksen arvioiduista vaikutuksista

Ei kommentoitavaa.

Huomionne taloudellisista vaikutuksista

Ei kommentoitavaa.

Huomionne vaikutuksista viranomaisten toimintaan

Ei kommentoitavaa.

Huomionne yhteiskunnallisista vaikutuksista

Ehdotukset edistävät mielenterveyttä puuttamalla syrjintään ja lisäämällä yhdenvertaisuutta työelämässä.

Onko jokin olennainen vaikutus jäänyt esityksessä arvioimatta tai liian vähäiselle arvioinnille? Jos on, mikä?

Ei kommentoitavaa.

Kujala Johanna
MIELI Suomen Mielenterveys ry